

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
Иске Каразирек авыл жирлеге Советы
КАРАР

03.10.2022

№12

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы «Иске Каразирек
авыл жирлеге» Советы депутаты
статусы түрүндагы нигезләмәне
раслау хакында

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда»ғы 131-ФЗ санлы федераль закон, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда»ғы 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы депутаты статусы түрүндагы беркетелгән нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советының 2005 елның 5 декабрендәге «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы түрүнда»ғы 15 санлы каарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорииясендәге махсус мәгълүмат стендларында Әлеге каарны игълан итәргә, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында тубәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә «Рәсми Татарстан» дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы составында тубәндәге адрес буенча урнаштырырга <http://jutaza.tatarstan.ru>.
4. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Әлеге каарның үтәлешен үз контролемдә тотам.

Иске Каразирек авыл жирлеге башлығы:

Р.Р.Вәлиев

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Иске Каразирек авыл
җирлеге Советының 2022 елның
3 октябрендәге 12 санлы каарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
Иске Каразирек авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында
нигезләмә**

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл җирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 маддә. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл җирлеге Советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 маддә. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре яңа чакырылыш Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл җирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм әлеге Нигезләмәненец 3 маддәсендә каралган очраклардан тыш туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациисендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 маддә. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда түбәндәге очракларда туктатыла:
  - 1) үлем;
  - 2) үз теләге белән отставкага китү;
  - 3) суд тарафыннан сәләтsez яки чикләнгән сәләтле дип танылганда;
  - 4) суд тарафыннан югалган дип танылганда яки үлгән дип игълан ителгәндә;
  - 5) аңа карата суд хөкеменең законлы көченә кергәндә;
  - 6) Россия Федерациисеннән читкә дайими яшәү урынына чыгып киткәндә;
  - 7) Россия Федерациисе гражданлыгын яисә чит ил гражданлыгын туктату йә Россия Федерациисенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт, аның нигезендә чит ил

гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлығы (подданство) булу йә яшәргә төр яисә Россия Федерациясе гражданиның чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокуқын раслаучы бүтән документ йә чит ил гражданины, Россия Федерациясенең халықара шартнамәсе нигезендә, Россия Федерациясенең халықара шартнамәсе белән башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

- 8) сайлаучылар тарафыннан алынса;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатылса;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручи альтернатив гражданлық хезмәтенә юнәлеш булганда;

11) 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131-ФЗ санлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәгән очракта;

12) 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131-ФЗ санлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмычка кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, мондый нигез барлыкка килгәннән соң өч айдан да соңга калмычка.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү өнен итеп Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советына әлеге гариза көргөн көн санала.

4 маддә. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклығы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвиrlамасы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 маддә. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очраклардан тыш, алып бара.

6 маддә. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутатның эшчәнлек формалары булып тубәндәгеләр тора:
  - а) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;
  - б) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;
  - в) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы каравына Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы каарларының проектларын көртү;
  - г) депутат таләбен көртү;

- д) депутат мөрәжәгате юнәлеше;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр керту;
- ж) гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфаи затларга мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эш;
- и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Регламентында, шулай ук башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 маддә. Депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге советы утырышларын уздыру вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә кирәклө материалларны ала.

Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышында катнаша алмаса да, бу турыда алдан ук Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге башлыгына хәбәр итә.

3. Депутат тубәндәгеләргә хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советына комиссиягә һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге советын карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы тарафыннан оештырыла торган Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә, килешә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советының хокукий актлары проектларын хокукий инициативы гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) көн тәртибенә куелган тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне, Иске Каразирек авыл жирлекенең башка актларына карау һәм аларның асылы буенча, төзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлекенең теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) фикер алышуларда Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия гражданнар мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрегезне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышлары беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышында депутатлар әйткән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан Ташкичү авыл жирлеге советы утырышында карала һәм тикшерелә.

8 маддә. Депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм каарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм кинәшмә тавышы хокукуы белән каарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 маддә. Депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йәкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йәкләмәләрен аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы яисә аның комиссияләре курсәтмәсе буенча депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы каарларының муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукий рәвешләрен һәм милек рәвешләрен әйләнештәрле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йәкләмәне үтәү нәтижәләре турында Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 маддә. Депутат таләбе

1. Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышларында депутат гарызнамәсе белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнарың житәкчеләренә, «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә жирле үзидарә органнарына керүче мәсьәләләр буенча, аларның компетенциясенә керүче сораулар буенча, мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы каары буенча депутат таләбе буларак таныла торган мөрәҗәгате. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы утырышында игълан ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы билгеләгән 30 көннән дә соңга калмычча язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфаи заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга

тиеш, аңа депутат таләбе җибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча күелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсъәләне караган көнгө кадәр өч көннән дә соңға калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы билгеләгән вакытка депутат күшүү буенча кабул ителгән каарның үтәлеше турында язма жавап бирергә хокуклы.

11 маддә. Депутат мәрәжәгате

1. Депутат мәрәжәгате буларак депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарының вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мәрәжәгате, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсъәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мәрәжәгате санала.

2. Депутат мәрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мәстәкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мәрәжәгатъләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мәрәжәгатенә жавап мәрәжәгатьтә күелган мәсъәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мәрәжәгать җибәрелгән вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 маддә. Сайлаучылар белән үзара мәнәсәбәт

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мәрәжәгатъләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатъләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дөрес чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән махсус урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның жәмәгатьчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 маддә. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы депутаты бергәләп эшчәнлек алыш бару һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләрне һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 маддә. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы, аның органнарының эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган хокукларның тулылығына ия.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл жирлеге Советы депутатның сайлау округында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлегендә башкарыйлан эше, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Иске Каразирек авыл жирлеге Советы, аның органнарының Иске Каразирек авыл жирлеге Советы каарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәkle ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чараплар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнары, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 маддә. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокуки

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның «Иске Каразирек авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттаныш кабул итү хокуқыннан файдалана.

16 маддә. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокуки

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 маддә. Депутат вазыйфалары

1. Депутатның тубәндәге вазыйфалары бар:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, муниципаль берәмлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарың хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) дайими рәвештә, айга ким дигәндә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданнарың, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренең җавапларын вакытында каарга һәм аларга җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләуләрне үтәргә;

7) 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы көрәш турында»ғы 273-ФЗ санлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләуләрне, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданнарың шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәтләре һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль берәмлек уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йәкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 маддә. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләуләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат тубәндәгеләргә хокуксыз:

1) шәхси яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлеге белән шөгыльләнү;

2) тубәндәге очраклардан кала, коммерциячел булмаган яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы белән идарә итүдә, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яки башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, ширкәтләрдә катнашудан тыш) катнашу күчемсез милек милекчеләре) Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән алып, тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә кую тәртибен йә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталын DAGЫ өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә гамәлгә куючы (акционер, катнашучы)булып тора торган оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен йә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталын DAGЫ өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек чит дәүләтләр, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациисенең халықара килешүе яки Россия Федерациисе законнары белөн башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациисе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрне башкаручы Депутат граждан административ яисә жинаяты эше яки административ хокук бозу турыйндағы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 маддә. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм ул депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мәнәсәбәтләргә көргөн гражданнарга карата ихтирамсыз мәнәсәбәтләргә юл күймаска;

3) депутат эшчәнлеге белөн бәйле булмаган максатларда, Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белөн саклана торган башка серне үзенә депутатлык вәкаләтләрен башкару уцаеннан таныш булган белешмәләрне игълан итмәү һәм кулланмау;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыельып, депутат статусын җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсән яки якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчен файдаланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыельырга, шулай ук аның аbruена яки Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советы аbruена зыян кiterә алырлык конфликтлыш хәлләрдән сакланырга;

6) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иске Каразирек авыл җирлеге Советына мәнфәгатьләр каршылыгына кiterә торган яисә шәхси қызықсыну уяткан очракта, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советы карары белөн расланган тәртиптә аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәгендә, бу турьда хәбәр итәргә кирәк;

7) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советының ачык чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советы кушуы буенча үз-үзен тотышы турыйндағы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 маддә. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Иске Каразирек авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иске Каразирек авыл җирлеге Советының муниципаль норматив хокукий актлары белөн билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаяты яки административ җаваплылыкка тарту, totkarlaу, арестлау, тентү, сорая алу, аларга карата башка жинаяты-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргендә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаяты яки административ җаваплылыкка тарту, totkarlaу, тентү, сорая алу, аларга карата башка жинаяты-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элементе чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белөн

билигеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срокы чыкканнан соң, жинаятын яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.